

ACC. N:R M. 9603: 1-20.19.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland

Upptecknat av: K. A. Larsson

Härad: Lunnarbo

Adress: Törbarn, Lagan

Socken: Benga

Berättat av: Densamme

Uppteckningsår: 1945

Född år 1881 i Törbarn, Skattgård

Lilla jul och lille julaffon. s. 1-19.

LUF 47

Landskap: Småland Upptecknat av: P. H. Rönne
 Härad: Emmabö Adress: Torlag, Fågan
 Socken: Berga Berättat av: Densamme
 Uppteckningsår: 1945 Född år 1881 i Torlarp, Skattegård

6889:1-6.

L. U. N. 47

Lilla jul och Lille julafin.

1. Breen här i denna bok använde man för benämningen Lilla jul och Lille julafin. I Skåne ju exempel menar man nämligen dagen före julafin, men här gäller dessa benämningar Skånska delsmässchögen och rose då när den firas, d. v. s. Lille jul och Lille julafin med 1882

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 9603: 2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lördagen och Söndagen i februari må-
nad och Lilla julapok är alltså
den förtämnade dagen.

2. Den firades av Lilla jul.
S. 13!

3. Det fiekon inte här att man
gav varandra gåvor vid Lilla
jul.

4. Lilla firades här i den
gamla tiden. Ense br. nöd-
des även med ljus: Rens
över häret och hon gick omkring
med sitt fjöl och bjöd på
förtäring. D' smitten av 1800-tals
svenskhet sedan, det var grund
av eldsvaras skull och det är
annan anledning. Ejär de andra
världsena ansåg man det var.

ACC. NR M. 9603:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ett spassande och syndigt möte
 av två detta sätt uppräta.
 S. Rikssedan med den vittklädda
 flickan med ljus i håret och
 med vittklädda tårnar, vilka bå-
 ra var sitt ljus i handen
 infördes på omkring 1930. och
~~stigen~~ Om jag inte minns fel
 var det så som den första Rina.
 festen av det slaget skedde här.
 Baga myckliga ungdomars
 anordnas icke en Rinafest:
 Mycket till förmån för vår so-
 ciala verksamhet inför den fö-
 restående julen. Allt desto mera
 ungdomsförning. Banta också
 anordna en Rinafest på den
 dagens kväll eller kvällen följande

eller någon annan kväll i mis-
sionshuset och denna fest är
alltid mycket välbesökt. Luni-
afester förkomma för övrigt även
i de andra missionshusen inom
parken och anordnas av regel-
rätt hvarliga ungdomsföreningar.
Förse bud på det så levande ljus
i häst och hon följdes av
se färor, även de vitklädda,
och bärande var sitt ljus i
händer. När processionen in-
trågar i parkingsulen stiges
belysningen där och i stället
upplyses brytjället med sina
ljus. Man står på plats på stäm-
men med bruden i mitten och
färor på ömse sidor om

hemme. Sedan berättar Livia
om Livialegenden eller något
annat kringflyg. Pärmona läsa
na sitt bibelspråk eller något
annat anförande och så är det
sång. Sedan programmet
guldengädda utånga procession
på samma sätt som den
i Rommis. 7 december 1983 ha-
de man även utbladda stjärn-
gossen med i processionen.
I steg och de utgjorde en dia-
kon kyrkan på ett träd.

För processionen i det
fredagen eller fredag av en
tåle och efteråt serokas på
je med bl.a. massenatt.

För att. För första gången så
Livia för första gången att sedan det var de första
den uppmärksatte här.

6. Från andra håll inom provin-
sen berättas att man hade kläd-
de ut sig. Vi så särskilt
sitt och gick omkring i byn
under kvällen för Lucia. Det
var ungdomarna av båda
könen, vilka vi så så
uppsättde. Jag har inte kom-
mat utifrån att denna sed
 varit vanlig här, y heller
ville jag de gamla aderton.
Andra åls personerna berättar inom
Lucia firades, såsom här ovan
är omarburet, i den gamla
tiden med "Kusse br." och
därtill betydande bråkning och
liten eller inget plägning var
nog rätt så vanligt även

7
efter den tidens ^{sed.} Man har nämligen
här länge haft för vana
att bjuda Kaffe på Söndag
i tidiga afternoon på Söndagen
och har den som bjude
dessa må ett hus på bric-
kane en vacker sed som fort-
farande bibehålles här, näml.
Att det nu är 25 år sedan
den elektriska belysningen in-
monterades.

7. Det var nog så i den gam-
la tiden att man åt tidig frukost
på Söndagens morgon,
men detta förekom ju jämför-
vis naturligt på hästen vore
sysselsatta med att värdning
på lagan. Tillnaden blev då

att man fick kaffe och
södan i kaffet, vilket inte
var eljest för man var
inte i något ombud i sin-
nas tid. Om kaffedagen hade
man det påskat, att det
skulle bli ett jule-
ställe där skulle påskas med
allvar i den man på sin be-
de stads. Andra påskat hade
de gamla som en del stads
och vid skolor som stads:
samband med kaffedagen.

8. att man bjöd på kaffet
den har jag inte hört berättas
när.

9. Skapning av julgrisen fäst
inte på kaffedagen som be-
stämde regel. Påskdagen fick

ACC. NR M. 9603:9.

9
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

En från gård till gård för detta
arvete och man fick ju på
julkant underhållna med de
knon vilken dag som passade
för honom och honom. Det
blev ledig den dagen, så blev
det också slottsdag i gården.
Stågen beständ dag för jul-
slaktin hade man påbörjat
in, och heller hade man
måga bestända tiden i samband
med julslaktin omman är
att de vanligen åge rum i
tidiga åttan. I detta samman-
hang bjöts ju slottsgille och
i den gamla tiden bjöds även
ju slottsgille, men så det var
ganska länge sedan så fickom

När det berättas om fall där
man hade ju ser ante bjunda
stationer och medhjälpare
ja gilla till fram ja kvällen.
Under tiden hade kvinnorna
munnit med att ja korvorna
färdiga och kokade samt
objekt slaktfulhet där till
kvällsvard, innan de lämnade
de gårdar. Vågar kontant
kostning utgått inte var-
ken till stationer eller med-
hjälpare. Stationen skulle
ha flaskor och mäst av slak-
taren (korv) ju till bevis.
Leta jilvare kan heller inte
ja och det berättas om en
bysstationer ju 1800-talet, som

inté hade egen gård, och han
när julen kom hade mera guld
i sitt säckas än vad bönder-
na i byn hade. Fast var
och de hade blivit till honom
och mycket som efter slaktens
säsong ersättning för sitt ar-
bete hämtat. Medhjälparena va-
ro gamla och de behövde
betydligt hjälp varandra vid
detta arbete.

11. "Schwynatten" (svinnatten) var
ett mycket utryckt namn. Det
med menades att man i den
tidiga tiden skulle arbeta
guldsvinnat till julen. På 1880-
1890-talen brukade man på
samma levande slaktgård sin

Ell handlanden Johan Johansson
i Skida, som en vift dag i
tidig morgnostunden mötte
den vid Ryssby järnvägs-
station. Det gällde då att va-
ra uppe i stan för att ge
sig i ordning och inläsa so-
den samt bege sig i väg till
Ryssby. Han talade därför
om brinnar även i detta
sammmanhang, men dess
gamla mening var ju den
jämte nämnda!

11. Liksom Rysäpian det färd
my form har det sedan med
Lassekatten återuppsätt. Det
för Lucia brukade bjuda på
Lassekatten på jag, minig 4

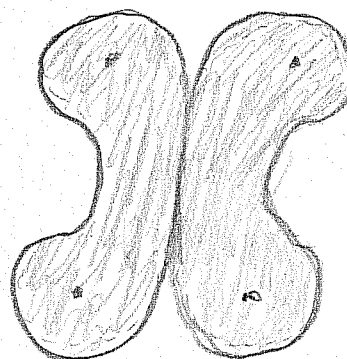
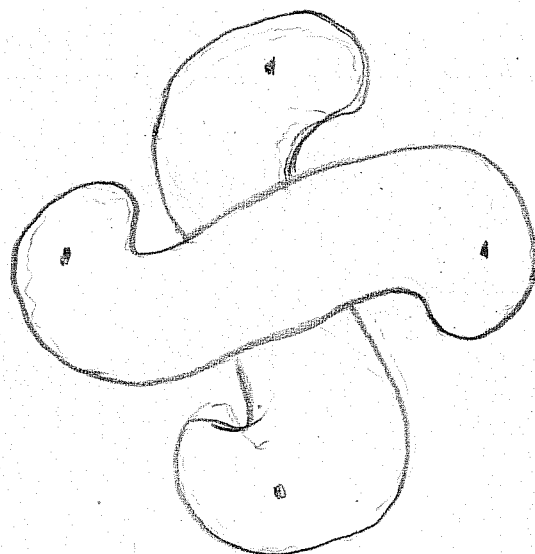
ACC. NR M. 9603:13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bekant. Troligen är det ett gammalt bruk. Man brukade som bekant ordna med en del symboliska bakverk, såsom julkakor m. m. Samt önsbilder av hästar, fåglar m. m. åt barnen till julen.

Teckningen å pag. 14 föreställer en kussehatt i ett par näpors runda botten. Storleken är ungefär som ett större vickerbål.

12. Hyndelmässan firades här i samband med det myckliga Hyndelmässfirandet den första söndagen i februari månad och således varit på gånge Hyndelmässsöndagen i annat fall än på söndagen

Quadranten i några olika typer.

Sammansatt med den dagen
den kallades för Lilla jul och
dagen firades Lilla julian i
den gamla Eder. De gamla
fäs julfirande i samband
med denna högtid har uppe-
håll, men man firar dock
julfirande kyrkfesterna
som en mindre högtid, om
än de gamla sederna därvid
har förblifvit. Man kan säga
att inte om och sedan med
de gamla firandet av Lilla
jul upphörde före 1800-talet
stort, emedan det var gammalt
hem där sedan bebehölls än
en längre. Julen var ju då
ett mindre blott och det

ACC. NR M. 9603:15.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

var ~~de~~ ett härbörge till.
jätt och återuppliva minnet
för den stora högtiden på det
sätt.

13. Skjultommasen firades så-
lunda att man på Lille-
julaften doppade i grönska liksom
under julaften. På kvällen
ät man vitgräs- julgräsen-
och rimmade för den.

Den grönska på höst: en grönska
och inte i ett skjut.

I kvällen för vi äta vitgräs
för de d. Lillejul.

På och en som delar i mil-
tiden skulle rimma för grönska
och förmå det anförda exempel.
Det var det en mångfald andra
i riket

stika grönin vid Lilla jul.
Lusiska konsumerades även
vid denna högtid. De prästli-
ga vinstingarna från julen
användes också där. Gastian
bröder blivits omkring sju veckor
samma. Juldet var heller
inte rikligt slut och om så
var förhållandet tillagades det
mycket av denna vara till
Lilla jul.

14. Det var inte brukligt att
man gav varandra gåvor
vid Lilla jul och jag har
heller inte hört talas om
att så varit fallet någon
annanstädes här i detta byg-
de.

15. Birinnarskrásindag var að
notuð þessu sinni fyrir annar-
de háir. Aðs var sýndager
eftir Þreðundadagen þess há-
de dæssa þinnarinn að, er-
lign var de gamla vísse
að þessu háðum, þess
dætti notuð upp kommit
dæss, að man vísse de
göngna júlur þess fæst
þess þessundis að að de
ann þess var þess að
lits var þess mögleg
að þess þess de þess
að þess þess sýndag að
16. de gamla þess þess að
de þess þess de þess
var þess þess "Þessundis"

som man för kallade den
7 januari efter dagen efter
tredjedagjulet, men annars
räknade man Bjergsdagjulet
som avslutning på julen.
Då redtog julbarnaderna, jult-
diken i tåget, flötterna och alla
de övriga julpyntaderna och
lades ner till förvaring på
sin plats i en kista. Där
dessas saker fick ligga till
dess nästa jul klara. Då
de åter togs fram och place-
rades på sina gamla platser.
I stämman hem kunde
det nämligen att man fram-
tog dessa julpyntade och
dekorade barnens stigar

ACC. N:R M. 9603:19.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

vid något mera höjligt
tillfälle, F. ex. bilopp.

"Tingadag jul hörs julen ut;
när det: för gammalt ut-
språk, men det var inte säkert
att julen var helt avslutad
för det. Alla hade nämligen
inte hunnit med julklasen.
På den tiden och därför kom
de det hända, att språk höll
jula med sina julagillen och
gatto stötte fram på vintern
innan länges hade gått över.
Det var med påsefäring högt
man gick: den hända julvran.
"Nu är det jul igen
och julen var väl till fröja..."